

Chroń dziecko w gospodarstwie rolnym

Wykaz czynności szczególnie
niebezpiecznych,
związanych z prowadzeniem
gospodarstwa rolnego, których nie wolno
powierzać dzieciom poniżej 16 lat

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

I. OBSŁUGA CIĄGNIKÓW ORAZ MASZYN ROLNICZYCH, W TYM SPRZĘGANIE ORAZ AGREGOWANIE

1. Zabronione jest powierzanie dzieciom kierowania ciągnikami rolniczymi i samobieżnymi maszynami rolniczymi oraz wózkami transportowymi i ładowaczami.
2. Niedozwolone jest przebywanie dzieci w strefie pracy maszyn i pojazdów rolniczych.
3. Nie wolno angażować dzieci do pomocy przy sprzęganiu oraz dopuszczać do ich przebywania pomiędzy ciągnikiem a sprzęganą maszyną.
4. Niebezpieczne dla dzieci są prace związane z obsługą maszyn stacjonarnych znajdujących się w gospodarstwie, zwłaszcza takich jak: sieczkarnie, śrutowniki, gniotowniki, mieszalniki, rozdrabniacze, dmuchawy, przenośniki ślimakowe i taśmowe.

II. PRACE ZWIĄZANE Z POZYSKIWIANIEM I OBRÓBKĄ DREWNA

1. Dzieciom nie wolno uczestniczyć w przeryźnianiu drewna pilarką tarczową (tzw. krajegą lub cyrkularką) – jedną z najniebezpieczniejszych maszyn w gospodarstwie.
2. Dzieci należy wykluczyć z udziału w czynnościach pomocniczych, związanych ze ściągą i rąbaniem drewna.

III. OBSŁUGA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

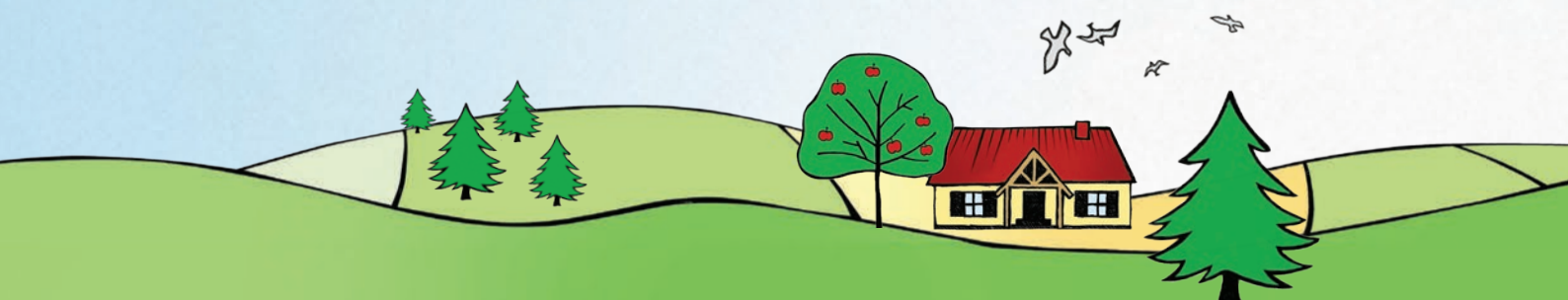
1. Obsługa zwierząt o dużej masie ciała, jak: bydło, trzoda chlewna, szczególnie samców rozplodowych, a także samic karmiących, powinna być dokonywana przez doświadczonych i zdrowe dorosłe osoby, najlepiej przez silnych mężczyzn.
2. Do czynności niebezpiecznych dla najmłodszych należą: załadunek i rozładunek zwierząt, a także prace przy uboju i rozbiorze zwierząt.

IV. PRACE Z WYKORZYSTANIEM SUBSTANCJI CHEMICZNYCH, NAWOZÓW MINERALNYCH I ROZPUSZCZALNIKÓW

1. Należy chronić dzieci przed dostępem do substancji chemicznych stosowanych w gospodarstwie, w tym przede wszystkim do substancji żrących, paliw, chemicznych środków ochrony roślin, nawozów (szczególnie wapna palonego).
2. Nie wolno powierzać dzieciom prac z użyciem rozpuszczalników organicznych, ani narażać ich na kontakt z tymi substancjami.

V. PRACE GROŻĄCE CIĘŻKIMI POPARZENIAMI I POŻAREM

Dzieci nie wolno angażować do rozpalania ognia w paleniskach.

VI. PRACE W ZAMKNIĘTYCH ZBIORNIKACH

Prace w silosach i zamkniętych zbiornikach, a także opróżnianie zbiorników oraz szamb, wywóz gnojówki i gnojowicy, to czynności szczególnie niebezpieczne – nigdy nie powinny uczestniczyć w nich dzieci.

VII. PRACE NA WYSOKOŚCI

Wszelkie prace na wysokości, np. na: pomostach, drabinach, drzewach, dachach powinny być wzbronione dzieciom z uwagi na zagrożenie upadkiem.

VIII. PRACE W SZKODLIWYCH WARUNKACH, W TYM W HAŁASIE, ZAPYLENIU, W OBECNOŚCI PROMIENIOWANIA I ATMOSFERZE GAZOWEJ

Dzieci nie mogą przebywać w środowisku o dużym natężeniu hałasu, w pomieszczeniach zapyłonych pyłami pochodzenia roślinnego, wykonywać czynności narażających je na kontakt z czynnikami biologicznymi (bakteriami, roztocami, pasożytami zwierzęcymi, grzybami). Zagrożeniem są też gazy spawalnicze i związane ze spawaniem promieniowanie.

IX. PRACE ZWIĄZANE Z DŹWIGANIEM I PRZENOSZENIEM

Dzieci nie powinny wykonywać prac wymuszających długotrwałe przyjmowanie nienaturalnej pozycji ciała i dźwigać ciężkich przedmiotów.

**SPRAWDŹ, CZY TWOJE
GOSPODARSTWO ROLNE
JEST BEZPIECZNE!**

www.bhpwrolnictwie.pl

Wykaz jest rezultatem prac Komisji Głównego Inspektora Pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie, został przygotowany w uzgodnieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Copyright © Państwowa Inspekcja Pracy
Wydanie 10/2025

APEL

GŁÓWNEGO INSPEKTORA PRACY

Szanowni Państwo, dbajmy o bezpieczeństwo naszych dzieci!

Zwracam się z apelem o zachowanie bezpieczeństwa pracy w polu i obojętności gospodarskim. Apeluję o ostrożność i rozwagę, by nie dochodziło do kolejnych wypadków i tragedii. Z satysfakcją należy stwierdzić, że coraz częściej wdrażane są w gospodarstwach rolnych rozwiązania, które w znaczącym stopniu zwiększają bezpieczeństwo pracy. Jednak doskonale Państwo wiecie, że prowadzenie gospodarstwa często wymaga wykonywania różnych prac niezależnie od warunków atmosferycznych czy też pod presją czasu. Powoduje to nieraz, że bezpieczeństwo własne i najbliższych, podczas pracy wykonywanej w pośpiechu schodzi na drugi plan. Świadczą o tym liczby dotyczące zgłoszonych wypadków w rolnictwie indywidualnym, mimo zauważalnego spadku jest ich nadal dużo.

W wielu czynnościach gospodarskich chętnie pomagają Wam dzieci, jest to naturalne i prawidłowe zachowanie – dzieci powinny bowiem pomagać rodzicom. Angażując je do pomocy należy wykazać się bardzo dużą odpowiedzialnością, ponieważ to Państwo kształtujecie świadomość na temat zagrożeń, skutków nieodpowiedzialnego zachowania i uczycie sposobu bezpiecznego wykonywania różnych prac. Od tego zależy ich bezpieczeństwo w życiu dorosłym. Nie wolno zlecać dzieciom zadań wykraczających poza ich możliwości. Dlatego powinni Państwo bardzo rozważnie dobierać prace, w których dzieci będą Wam pomagać, musicie również zapewnić w tym czasie nadzór osoby dorosłej. Nawet najprostsze czynności mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia, jeśli są wykonywane nieprawidłowo, a gdy dzieci mają styczność z ostrymi narzędziami, maszynami, ciągnikami, środkami ochrony roślin, substancjami chemicznymi, dużymi zwierzętami oraz innymi szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami, jeszcze łatwiej o nieszczęście. Nie można też zapomnieć o wydzieleniu w gospodarstwie, miejsca gdzie bezpiecznie mogłyby się bawić.

By Wasze pociechy dorastały w zdrowiu i bezpiecznie, Państwowa Inspekcja Pracy we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego opracowała „Wykaz czynności szczególnie niebezpiecznych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, których nie wolno powierzać dzieciom poniżej 16 lat”.

Polecam Państwa uwadze ten wykaz i ponawiam apel o przestrzeganie podanych w nim zaleceń. Zapraszam do odwiedzenia strony internetowej www.bhpwrolnictwie.pl, na której znajdziecie Państwo m.in. materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznej organizacji prac w gospodarstwie rolnym, a także bezpieczeństwa dzieci przebywających i mieszkających na wsi.

Marcin Stanecki

Główny Inspektor Pracy